

# Beslissing over Groot-Mijdrecht opnieuw uitgesteld

**Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben een gegronde reden om de water- en bodemdalingproblemen in de polder Groot-Mijdrecht Noord aan te willen pakken. Voorlopig kan echter nog geen keuze worden gemaakt uit de zes voorgestelde oplossingsstrategieën, omdat meer onderzoek nodig is. Dit geldt met name voor de plannen waarbij de polder onder water loopt. Dat zijn de belangrijkste conclusies uit het rapport 'Water en bodemdaling in Groot-Mijdrecht' die de 'Commissie Remkes' op 21 januari presenteerde.**

**D**e problemen rond Groot-Mijdrecht Noord, een diepe droogmakerij in de Ronde Venen ten westen van de Vinkeveense Plassen, spelen al ruim twee jaar. Drooghouden van dit gebied veroorzaakt uiteenlopende problemen (zie H<sub>2</sub>O nr. 12 uit 2007): zo daalt de bodem één centimeter per jaar, stijgt het water en is de afgevoerde kwel vervuild.

Om de juistheid en volledigheid te beoordelen van bestaande onderzoeken en rapporten over water en bodemdaling in de polder, stelden Gedeputeerde Staten vorig jaar augustus een onafhankelijke onderzoekscommissie in onder leiding van oud-minister van Binnenlandse Zaken Remkes. Daarnaast diende de commissie de feiten over waterhuishouding en bodemdaling in de polder Groot-Mijdrecht op heldere wijze in beeld te brengen en na te gaan of de zes voorgestelde strategieën de belangrijkste oplossingsrichtingen afdekken.

Bij haar onderzoek stuitte de commissie al snel op de vraag wat nu eigenlijk het hoofdprobleem in Groot-Mijdrecht is. In de documenten staan meerdere problemen beschreven, maar in verschillende volgorde waardoor onduidelijk is welk probleem het zwaarst weegt. Op basis van gesprekken met medewerkers van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht concludeert de commissie dat de (in)stabiliteit van de bodem en de ontwikkeling daarvan het grootste probleem vormt. Verder verlagen van het polderpeil betekent dat door verdere bodemdaling het landbouwkundig gebruik op termijn onmogelijk wordt en dat daarmee de duurzaamheid van de polder in het geding komt.

Een ander onderwerp waartegen de commissie tijdens het onderzoek aanliep, was dat de opdracht aan de commissie sterk gericht was op Groot-Mijdrecht Noord, terwijl vanuit de aan de commissie voorgeschreven invalshoek (water en bodemdaling) geen verschil bleek te zijn tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de droogmakerij. De onderzoekscommissie stelt dan ook dat dat de specifieke aandacht voor het noordelijke deel niet terecht is.

In haar rapport stelt de commissie dat studies en gebruikte modellen op basis waarvan conclusies zijn getrokken voor Groot-Mijdrecht, onvoldoende zijn onderbouwd, gekalibreerd en gevalideerd. Zo laten de documenten weinig onderlinge samenhang zien. Ook zijn veel studies en

rekenmodellen uit het verleden gebruikt zonder toegesneden aanpassingen om ingrepen door te rekenen en uitspraken te doen over Groot-Mijdrecht. Daarnaast stelde de commissie vast dat kwaliteitsborging van de studies en modellen door één of meer onafhankelijke deskundigen niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden.

Sinds de drooglegging in 1880 heeft de droogmakerij Groot-Mijdrecht nooit op eigen kracht droge voeten kunnen houden. Vroeger ondersteunden Provinciale Staten de droogmakerij, maar tegenwoordig betaalt de gehele omgeving via de waterschapsbelastingen mee om de polder droog te houden. Een belangrijk geologisch probleem van de droogmakerij is dat het fungeert als het putje waarheen alle grondwater uit de omgeving stroomt. Dit wordt veroorzaakt door het ontbreken van de oude blauwe zeelei in de ondergrond, die een remmende invloed heeft op het kwellende grondwater. Het gevolg is dat de kwel hier vijf à zes maal groter is dan elders in Nederlandse droogmakerijen. Bovendien bevat deze kwel hoge concentraties aan chloride, ammonium en fosfaat. De vruchten aan deze stoffen veroorzaken vooral in aanhoudend lange droge perioden kwaliteitsproblemen in de boezem, omdat dan bijna geen doorstroming plaatsvindt en de concentraties chloride, ammonium en fosfaat toenemen. Daarbij komt dat in Groot-Mijdrecht de bodemdaling sterk is: gemiddeld één centimeter per jaar.

Een veel besproken onderwerp met betrekking tot de polder is het door het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht gesignaleerde gevaar van openbarsting van de bodem en wellen. In haar rapport stelt de commissie dat de onderbouwing van dit gevaar uiterst summier is verantwoord en bovendien is gebaseerd op bouwputten, dus op andere omstandigheden dan zich in droogmakerijen als Groot-Mijdrecht voordoen. De conclusie dat de bodem in (oostelijk) Groot-Mijdrecht aan stabiliteit zou verliezen, wordt door de commissie dan ook niet onderschreven. De onderzoekscommissie heeft ook gekeken naar de wellen die in de polder voorkomen. Deze wellen fungeren als een ontlastingsventiel voor de waterdruk die zich onder de deklaag heeft opgebouwd, maar hebben niet geleid tot stabiliteitsverlies van de bodem. De relatie tussen de wellen en de bodemstabiliteit

verdient nader onderzoek, zo meent de onderzoekscommissie.

## Hydrologisch model

De commissie heeft lang stil gestaan bij het gebruikte hydrologische model waarmee de gevolgen van de mogelijke ingrepen zijn berekend. De commissie stelde vast dat een aantal belangrijke zaken niet zijn meegenomen. Het gaat om de versimpeling van de aanwezige waterstroming en de invoer van gegevens. Voor strategieën die niet ver afwijken van de huidige omstandigheden kunnen volgens de commissie effecten van de voorgestelde ingrepen goed worden voorspeld. Maar voor meer drastische ingrepen kunnen de uitkomsten grote onzekerheden bevatten. Dit heeft onder meer te maken met het gegeven dat ook met de dichtheidsverschillen tussen zoet en brak grondwater in het model geen rekening wordt gehouden. De commissie beveelt een betere grondwatermodellering aan, die nauwer aansluit bij de werkelijkheid. Wel benadrukt de commissie dat het niet-duurzame karakter van de polder ook bij toepassing van betere modellen blijft bestaan.

De commissie vindt dat de zes ontwikkelde strategieën in grote lijnen de mogelijke oplossingsrichtingen afdekken. Deze zes oplossingen zijn in februari 2007 aan Provinciale Staten van Utrecht voorgelegd. De bevolking van Groot-Mijdrecht Noord heeft herhaaldelijk laten weten bezwaren te hebben tegen sommige strategieën. Provinciale Staten wilden wachten met het uitspreken van een voorkeur voor één van de strategieën tot de conclusies van de onderzoekscommissie bekend zouden worden. In haar rapport stelt de commissie echter dat meer onderzoek nodig is, omdat de zes strategieën niet in gelijke mate zijn uitgewerkt. De commissie twijfelt daardoor aan de onderlinge vergelijkbaarheid van de geraamde kosten.

Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben naar aanleiding van het rapport aangegeven de onderzoeken de komende tijd aan te vullen naar het advies van de onderzoekscommissie. Rond de zomer neemt het college een standpunt in over een voorkeursvariant. In september nemen Provinciale Staten dan een definitief besluit over de toekomst van de polder. De belanghebbenden in het gebied worden zoveel mogelijk bij de voortgang betrokken.